

Οι αλυκές ως υδροβιότοποι

Υδροβιότοπος

- Υδροβιότοποι ή αλλιώς υγρά τοποι είναι φυσικές ή τεχνητές περιοχές αποτελούμενες από έλη με ποώδη βλάστηση. Είναι μόνιμα ή προσωρινά κατακλυζόμενες από νερό το οποίο είναι στάσιμο ή τρεχούμενο, γλυκό, υφάλμυρο ή αλμυρό και περιλαμβάνουν επίσης εκείνες τις εκτάσεις που καλύπτονται από θαλασσινό νερό το βάθος του οποίου κατά τη ρηχία δεν υπερβαίνει τα έξι μέτρα.

Αλυκές

- Οι αλυκές είναι υγροτοπικά οικοσυστήματα, με πλούσια βιοποικιλότητα, και είναι μονάδες παραγωγικής δραστηριότητας του αλατιού. Οι αλυκές, που αποτελούν μέρος των εσωτερικών υδάτινων οικοσυστημάτων του πλανήτη, συνήθως δημιουργούνται σε υγροτόπους, όπου υπάρχει καθαρό θαλασσινό νερό και επικρατούν ισχυροί άνεμοι και υψηλές θερμοκρασίες. Είναι τεχνητοί υγρότοποι στους οποίους επιζούν μόνο οι οργανισμοί που έχουν προσαρμοστεί στα αυξημένα επίπεδα αλατότητας.

Οι αλυκές ως υδροβιότοποι

Οι αλυκές υπάρχουν στα υδροτοπικά οικοσυστήματα της παράκτιας ζώνης μαζί με τις εκβολές και τα δέλτα των ποταμών, τις λιμνοθάλασσες, τα παράκτια έλη . Αποτελούν μεταβατική ζώνη μεταξύ της ξηράς και των καθαρά υγρών περιοχών και τα όριά τους δεν είναι σαφή.

Οι αλυκές συνιστούν την επιτομή όλων των γνωστών τύπων υδροτοπών, λόγω της συνυπαρξης σ' αυτές όλης της διαβάθμισης περιβαλλοντικών συνθηκών, από τις πλέον ακραίες έως τις ηπιότερες.

Οι αλυκές ως υδροβιότοποι

Κάντε κλικ στο εικονίδιο για να προσθέσετε μια εικόνα

Η μοναδικότητα των αλύκων ουνιστάται στο γεγονός ότι σ' αυτές συνυπάρχουν τα υγροτοπικά χαρακτηριστικά μαζί μ' αυτά των ακραίων υπεραλμυρών λειμώνων. Τέτοιος συνδυασμός επιτρέπει την πληθυσμιακή αύξηση ολιγάριθμων ειδών εξειδικευμένων σε αφιλόξενα ακραία περιβάλλοντα και συνεισφέρει στην διεύρυνση της ποικιλότητας οργανισμών που διαιτολογικά βασίζονται σ' αυτά.

Κάντε κλικ στο εικονίδιο για να προσθέσετε μια εικόνα

Χαρακτηριστικό παράδειγμα τέτοιων οργανισμών αποτελούν τα φοινικόπτερα, που έχουν αρκετά συνδεθεί με την προστασία ειδών και τη διατήρηση της φύσης.

Κάντε κλικ στο εικονίδιο για να προσθέσετε μια εικόνα

Βιολογική Διαδικασία

Η βιολογική διαδικασία αναπτύσσεται στο σύστημα θερμαστρών, όπως αποκαλούνται οι αβαθείς λίμνες όπου συμπυκνώνονται οι άλμες στις αλυκές.

Είναι εντυπωσιακό ότι παρά τη συνεχή αύξηση της αλατότητας, η ζωή στις θερμάστρες της αλυκής δεν τελειώνει. Οι πλαγκτονικοί οργανισμοί που ζουν στο θαλασσινό νερό μετά τις πρώτες θερμάστρες αρχίζουν σταδιακά, με την αύξηση της αλατότητας, να εξαφανίζονται αφού το περιβάλλον γίνεται εντελώς αφιλόξενο γι' αυτούς. Στην θέση τους όμως αναπτύσσονται άλλοι οργανισμοί και μάλιστα σε μεγάλους πληθυσμούς λόγω της έλλειψης ανταγωνισμού, οι οποίοι λόγω της διαφορετικής ευαισθησίας των στην ιοντική σύνθεση του μέσου στο οποίο ζουν, επιβιώνουν σε διαφορετικές περιοχές πυκνοτήτων (ή θερμαστρών) ο κάθε ένας.

Είναι εντυπωσιακό ότι οι οργανισμοί που αναπτύσσονται σε μια σωστά λειτουργούσα αλυκή:

1. αποτελούν εξαιρετική τροφή για πολλά είδη πουλιών, μερικά από τα οποία εξαρτώνται άμεσα από την παραγωγικότητα της αλυκής και
2. αλληλεπιδρούν με την παραγωγική διαδικασία των αλυκών με αποτέλεσμα να επηρεάζουν άμεσα την ποιότητα αλλά και την ποσότητα του παραγόμενου αλατιού.

Σ' αυτήν λοιπόν την βιολογική διαδικασία βρίσκει απάντηση το ερώτημα: γιατί οι αλυκές κατακλύζονται από τόσα είδη πουλιών. Είναι αυτή ακριβώς η διαδικασία που καθιστά τις σύγχρονες ιδιαίτερα αλυκές ολοκληρωμένα και σταθερά οικοσυστήματα.

Η χλωρίδα των αλυκών

Οι υδρόβιοι παραγωγοί μιας αλυκής αποτελούνται από φυτοπλαγκτόν και φωτοσυνθέτοντα φύκη, ενώ οι χερσαίοι συγκροτούν την αλοφυτική, κυρίως, χλωρίδα των αλυκών.

Σύμφωνα με την περιγραφή της παραγωγικής διαδικασίας, οι θερμάστρες επικοινωνούν μεταξύ τους και ως εκ τούτου επιτρέπουν την κυκλοφορία και την ανταλλαγή οργανισμών. Ταυτόχρονα, οι θερμάστρες είναι σχετικά αυτόνομες, με ομοιόμορφα φυσικοχημικά χαρακτηριστικά, έτσι ώστε η κάθε μία να συνιστά ένα ιδιαίτερο οικοσύστημα. Για τον λόγο αυτό, υδρόβιοι παραγωγοί και πρωτογενής υδρόβια παραγωγικότητα εκτείνονται όπως προαναφέραμε στο σύνολο των θερμαστρών, ενώ η διακύμανσή τους επηρεάζεται από τον χρόνο αλλά και την θέση της κάθε αλυκής.

Αλοφυτική βλάστηση

Οι αλοφυτικοί οικότοποι είναι εκτάσεις εδαφών με ψηλή αλατότητα, με αλοφυτική-ημιαλοφυτική βλάστηση, που χαρακτηρίζεται από μικρό σχετικά αριθμό ειδών αλλά με φυτοκάλυψη ψηλή που φτάνει τα 90-100%.

Η χλωρίδα των αλυκών

Οι χερσαίοι παραγωγοί είναι συνήθως αλόφυτα, αλλά και διάφοροι «εποικιστές» που προέρχονται από την περιβάλλουσα αλυκή χλωρίδα, οι οποίοι επίσης ποικίλλουν, αναλόγως της γεωγραφικής θέσης των αλυκών. Τα αλόφυτα είναι εξειδικευμένα φυτά των αλατούχων εδαφών, άριστα προσαρμοσμένα στο ιδιαίτερο περιβάλλον της αλυκής.

Χλωρίδα των Αλυκών

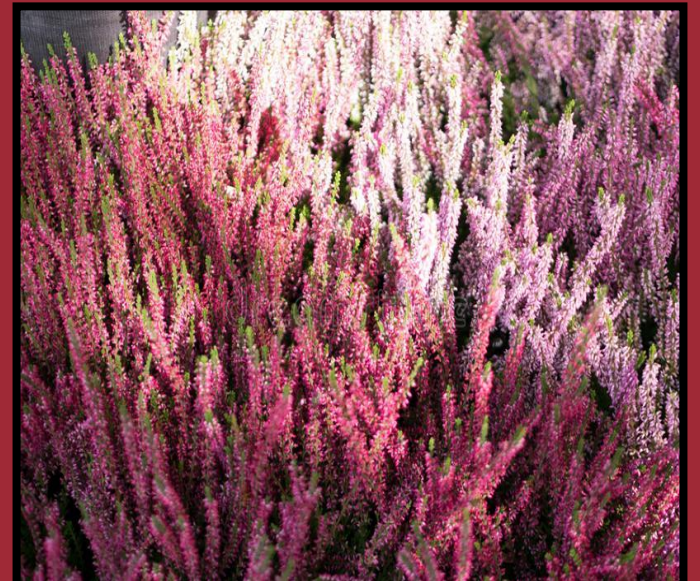
ΑΛΜΥΡΙΔΑ

ΑΓΡΙΟΚΑΡΔΑΜΟΥΔΑ

ΡΕΙΚΙΑ

Χλωρίδα των Αλυκών

ΑΛΜΥΡΙΔΑ

19/5/2022

ΦΥΤΟ RUPPIA

12

Η πανίδα των αλυκών

- Όπως είπαμε, η ζωή στις θερμάστρες της αλυκής δεν τελειώνει.
- Το μικρό ανόστρακο καρκινοειδές *Artemia salina* που αποκαλείται και γαρίδα της άλμης είναι ο μικροοργανισμός κλειδί, ο συνδετικός κρίκος που ενώνει τους οργανισμούς των θερμαστρών χαμηλής πυκνότητας με αυτούς των θερμαστρών υψηλής πυκνότητας και είναι βασική τροφή για πολλά είδη πουλιών.

Η πανίδα των Αλυκών

Στις αλυκές φιλοξενούνται Φοινικόπτερα σε μεγάλους πληθυσμούς. Η υδρόβια βλάστηση, κυρίως από το φυτό *Ruppia*, συνιστά βασικό συστατικό τροφής των μεταναστευτικών παπιών κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στις αλυκές.

Η αλυκή είναι ιδιαίτερα σημαντική για τα είδη εκείνα που συστηματικά φωλιάζουν εδώ, όπως η αβοκέτα, το γελογλάρονο, το ποταμογλάρονο, και το νανογλάρονο, είδη απειλούμενα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και ο ασημόγλαρος.

ΠΟΤΑΜΟΓΛΑΡΟΝΟ

Πανίδα των Αλυκών

ΘΑΛΑΣΣΟΣΦΥΡΙΧΤΗΣ

ΚΑΛΑΜΟΚΑΝΑΣ

ΑΒΟΚΕΤΑ

Ο διπλός ρόλος των αλυκών

Οι αλυκές, εκτός από σημαντικοί υδροβιότοποι συμβάλουν στην παραγωγή του αλατιού που ήταν μια επικερδής δραστηριότητα από τα παλαιότατα χρόνια. Περιοχές που έχουν ικανή ηλιοφάνεια και κατάλληλες ακτές για συλλογή αλατιού, το οποίο παράγεται φυσικά με εξάτμιση θαλασσινού νερού και με μικρή ανθρώπινη παρέμβαση. Αυτές οι αλυκές, όπως παραθαλάσσιες βραχώδεις περιοχές ή περισσότερο επίπεδες περιοχές με αργιλικό υπόστρωμα, έδιναν εύκολα, μικρές ποσότητες αλατιού.

Ευχαριστώ Πολύ!

